

PATVIRTINTA

Kauno sanatorinio lopšelio – darželio „Pienė“
direktoriaus 2017 m. lapkričio mėn. 15 d.
įsakymu Nr. V-95

**KAUNO SANATORINIO LOPŠELIO – DARŽELIO „PIENĖ“
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Kauno sanatoriniame lopšelyje – darželyje „Pienė“ tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato Kauno sanatorinio lopšelio – darželio „Pienė“ (toliau – Lopšelis - darželis) prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugiai nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkai kurti Lopšelyje - darželyje.

2. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, vaiko asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Lopšelyje - darželyje, kurioje vaikai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami.

3. Prevencijos priemonės, skirtos visiems Lopšelio - darželio ugdytiniams, padeda išvengti netinkamo elgesio (pavyzdžiui, patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ar mažinti esantį.

4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas Lopšelio - darželio darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.2. smurtas (fizinės patyčios): mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.4. patyčios kibernetinėje erdvėje: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir / ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešas gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.2. Patyčias patiriantis vaikas – vaikas, iš kurio yra tyčiojamasi.

5.3. Besityčiojantysis – vaikas ar suaugusysis, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų.

5.4. Patyčias patiriantis suaugusysis – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi vaikai.

5.5. Patyčių stebėtojas – asmuo, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.6. Prevencinė veikla – planingų ir sistemingų priemonių veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis Lopšelio - darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų)) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.7. Patyčių intervencija – Lopšelio - darželio vadovo, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, auklėtojų, priešmokyklinio ugdymo pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų Lopšelio - darželio darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

5.8. Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos Lopšelyje - darželyje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui ir valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

5.9. Socialinės ir emocinės kompetencijos – ugdytinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo, kiti socialiniai įgūdžiai.

6. Saugios aplinkos Lopšelyje - darželyje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: Lopšelio - darželio veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus Lopšelio - darželio mikroklimate kūrimą, vaikų pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – tėvai) į(si)traukimą.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Smurto prevencijos rekomendacijomis, patvirtintomis LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA IR INTERVENCIJA LOPŠELYJE - DARŽELYJE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Lopšelio - darželio veiklos dalis kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Lopšelio - darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, auklėtojai, priešmokyklinio ugdymo pedagogai, o jos vykdyme dalyvauja visi Lopšelio - darželio bendruomenės nariai.

9. Lopšelyje – darželyje draudžiama bet kokia smurto ar patyčių forma, nukreipta:

9.1. Ugdytinių prieš ugdytinius.

9.2. Darbuotojų prieš ugdytinius, ugdytinių tėvus (globėjus).

9.3. Ugdytinių prieš darbuotojus.

9.4. Lopšelio – darželio vienu darbuotojų prieš kitus darbuotojus.

9.5. Ugdytinių tėvų (globėjų) prieš ugdytinius, Lopšelio – darželio darbuotojus.

10. Lopšelyje – darželyje:

10.1. Vykdomos veiklos, orientuotos į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiaujama su tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėje esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

10.2. Konsultuojami ir informuojami tėvai (globėjai) patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos Lopšelyje - darželyje kūrimo klausimais.

10.3. Vaikų socialinės ir emocinės kompetencijos ugdomos integruojant šių kompetencijų ugdymą į ugdymo turinį, įgyvendinant tarptautinę programą „Zipio draugai“ (5 – 6 metų amžiaus ugdytiniams), įstaigos projektinių veiklų, akcijų, kitų renginių metu.

10.4. Pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per trejus metus tobulina kvalifikaciją ugdytinių socialinės kompetencijos ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

11. Lopšelio - darželio direktorius:

11.1. Atsako už Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Lopšelyje - darželyje tvarkos aprašo parengimą ir įgyvendinimą Lopšelyje - darželyje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką.

11.2. Tais atvejais, kai įtariama, kad ugdytinis patiria smurtą namuose, Lopšelio - darželio vadovas apie atvejį (ne vėliau kaip kitą darbo dieną) praneša Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriui (žodžiu ir raštu) ir Kauno savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriui (raštu).

11.3. Gavęs informacijos apie smurtą ir / ar patyčias Lopšelyje – darželyje imasi Tvarkos apraše ar kituose Lopšelio - darželio dokumentuose numatytų veiksmų.

12. Visais įtariamų ir realių patyčių ar smurto atvejais kiekvienas Lopšelio - darželio darbuotojas:

12.1. Įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ir patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, primena elgesio taisykles; esant kibernetinėms patyčioms, išsaugo įrodymus.

12.2. Jei smurtą patiriančiam asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus ir / ar Lopšelio - darželio darbuotojus) ar institucijas (pavyzdžiui, policija, greitoji pagalba).

12.3. Informuoja direktorių apie įtariamus ir/ar įvykusius smurtą ir / ar patyčias, kibernetinių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus.

12.4. Vaiko gerovės komisijos pirmininką apie įtariamus ir/ar įvykusius smurtą ir patyčias informuoja pateikdamas užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (žr. priedą).

12.5. Dalyvauja įvykusio smurto ar patyčių atvejo tyrime, bendradarbiauja su tyrimą atliekančiais asmenimis ar institucijomis.

13. Grupės auklėtojas gavęs informacijos apie įtariamus ir/ar įvykusius smurtą ir patyčias:

13.1. Išsiaiškina situaciją, nustato, koks tai atvejis (smurto ar patyčių) atvejis, ugdytiniui primena elgesio taisykles.

13.2. Organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus, esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose.

13.3. Nustatęs sudėtingesnę smurto ar patyčių atvejį arba nesiliaujant smurtui ar patyčioms, užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (žr. priedą), ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

13.4. Toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su Vaiko gerovės komisijos pirmininku ir informuoja apie pokyčius.

14. Lopšelio - darželio Vaiko gerovės komisijos pirmininkas:

14.1. Fiksuoja gautą pranešimą apie smurtą ir patyčias.

14.2. Esant sudėtingesnei situacijai inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

15. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

15.1. Numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupe), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus; esant poreikiui koreguoja veiksmų planą, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui, esant poreikiui konsultuojasi su kitų institucijų specialistais.

15.2. Jeigu Lopšelyje - darželyje nėra galimybių suteikti reikiamos pagalbos smurtą ar patyčias patyrusiam ugdytiniui, nukreipia ugdytinį ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) konsultacijai į Kauno pedagoginę psichologinę tarnybą.

15.3. Informuoja Lopšelio - darželio direktorių apie esamą situaciją.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

17. Su Lopšelio - darželio nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi Lopšelio - darželio darbuotojai (žr. priedą Nr. 2)

18. Aprašas skelbiamas įstaigos interneto svetainėje.

Kauno sanatorinio lopšelio – darželio „Pienė“ Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos tvarkos aprašo, patvirtinto 2017 m. lapkričio 15 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-95, priedas Nr.1

KAUNO SANATORINIS LOPŠELIS – DARŽELIS „PIENĖ“

PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

_____ (pranešimo data)

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą ir patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą ir patyčias:	
Kada įvyko smurtas ir patyčios (data, val.):	
Kur įvyko smurtas ir patyčios:	
Kokia smurto ir patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
1. Fizinės: užgauliojimas veiksmais (stumdymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, plaukų pešiojimas, žnybimas, daiktų atiminėjimas ir pan.);	
2. Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, veido mimika, ignoravimas, siekiant parodyti, kad yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
3. Elektroninės: socialiniuose tinkluose, kitose vietos internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių ar elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbiuose, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas ir pan.);	
4. Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Asmens, vaiko, patyrusio smurtą ir patyčias vardas, pavardė, amžius, grupė:	
---	--

Asmenų, vaiko/ų, kuris tyčiojosi vardas, pavardė, amžius:	
Asmenų, vaiko/ų, stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Lopšelio - darželio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmeniu, vaiku patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais (globėjais):	
Kitais Darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

(parašas)

(vardas, pavardė)

